

PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT

RESOLUCIÓ

d'1 de juny de 1999, per la qual es dóna publicitat a subvencions concedides durant el primer trimestre de 1999.

En compliment del que estableix la regla setena de l'article 94 del Decret legislatiu 9/1994, de 13 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, es dóna publicitat a les subvencions concedides, d'acord amb les regles quarta i sisena de l'article esmentat, pel Departament de la Presidència durant el primer trimestre de 1999, en els termes que figuren a continuació:

Entitat: Associació Catalana d'Expresos Polítics.
Finalitat de la subvenció: ajut manteniment activitats.

Import: 1.000.000 de pessetes (6.010,12 euros).
Aplicació pressupostària: 02.01.481.01/1.

Entitat: Fundació BCD.

Finalitat de la subvenció: col·laboració activitats de la fundació.

Import: 20.000.000 de pessetes (120.202,42 euros).

Aplicació pressupostària: 02.01.481.02/1.

Entitat: Fundació Història de la Moto.

Finalitat de la subvenció: projecte casa museu de la moto.

Import: 1.000.000 de pessetes (6.010,12 euros).
Aplicació pressupostària: 02.01.481.01/1.

Entitat: Fundació Videoteca dels Països Catalans.

Finalitat de la subvenció: ajut documentals sèrie "L'audiovisual".

Import: 3.000.000 de pessetes (18.030,36 euros).
Aplicació pressupostària: 02.01.480.16/1.

Barcelona, 1 de juny de 1999

JOAQUIM TRIADÚ I VILA-ABADAL
Secretari general
(99.186.062)

DEPARTAMENT DE GOVERNACIÓ

CORRECCIÓ D'ERRADA

a la Resolució d'11 de març de 1999, per la qual es dóna conformitat a l'adopció de la bandera del municipi de Gaià (DOGC núm. 2861, pàg. 4424, de 6.4.1999).

Havent observat una errada al text de l'esmentada Resolució, tramès al DOGC i publicat al núm. 2861, pàg. 4424, de 6.4.1999, se'n detalla l'oportuna correcció:

Al punt 1 de la part resolutiva, on diu,

"amb la flor i el muntant blancs",

ha de dir:

"amb la flor de lis i el muntant blancs".

Barcelona, 3 de juny de 1999

JOAN RAVENTÓS I PUJADÓ
Director general d'Administració Local
(99.139.071)

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

ORDRE

de 17 de juny de 1999, de modificació de l'Ordre de 3 de juny de 1996, per la qual es desplega l'organització i avaluació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

L'Ordre de 3 de juny de 1996, per la qual es desplega l'organització i avaluació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, estableix al seu annex 1 els objectius i continguts dels crèdits variables tipificats, d'acord amb el que disposa l'article 8.2 del Decret 75/1996, de 5 de març, pel qual s'estableix l'ordenació dels crèdits variables de l'educació secundària obligatòria.

El conjunt de crèdits variables tipificats establerts no constitueix un bloc tancat, sinó que és susceptible d'ampliació. Així doncs, analitzats els crèdits variables tipificats i també l'aplicació de la normativa i el currículum general de l'educació secundària obligatòria, es considera convenient, com a fruit de l'experiència i de la reflexió, tipificar nous crèdits que permetin als centres ampliar la seva oferta formativa en l'àmbit de les humanitats amb continguts de filosofia i ètica. D'aquesta manera es facilitarà que els alumnes de l'etapa obligatòria puguin aproximar-se al discurs i la reflexió de la filosofia i l'ètica actuals amb el grau d'intensitat que es correspongui amb les seves possibilitats individuals i perspectives de treball i d'estudi posteriors. Al mateix temps, la formació en valors i l'actitud crítica i racional que acompanya l'ensenyament de la filosofia i l'ètica contribuirà al desenvolupament de la personalitat dels alumnes en la línia que estableix el conjunt d'objectius generals de l'educació secundària obligatòria.

Per aquestes raons es considera convenient que els alumnes puguin cursar un crèdit de filosofia i ètica al primer cicle i que, al segon cicle, a més del crèdit obligatori de ciències socials amb continguts d'ètica, els alumnes en puguin cursar almenys un altre d'escollit entre els crèdits tipificats que millor s'avinquin a les seves necessitats i interessos.

Per tant, i en aplicació del que disposa l'article 8.2 del Decret 75/1996, de 5 de març, pel qual s'estableix l'ordenació dels crèdits variables de l'educació secundària obligatòria, el Departament d'Ensenyament defineix a la present Ordre nous crèdits variables tipificats de filosofia i ètica que amplien els establerts.

En conseqüència, a proposta de la Direcció General d'Ordenació Educativa, amb l'informe del Consell Escolar de Catalunya, i d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessorada,

ORDENO:

Article únic

Es modifica l'annex 1 de l'Ordre de 3 de juny de 1996, per la qual es desplega l'organització i avaluació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria en el sentit d'ampliar la relació de crèdits variables tipificats, amb la introducció dels nous crèdits de filosofia i ètica que s'estableixen a l'annex de la present Ordre.

Barcelona, 17 de juny de 1999

JOSEP XAVIER HERNÁNDEZ I MORENO
Conseller d'Ensenyament

ANNEX

CONEIX-TE A TU MATEIX

Les preguntes sobre la pròpia identitat (Qui soc jo?) i sobre com cal orientar la pròpia vida (Què puc conèixer?, Com he d'actuar?, Què puc esperar?) són una constant a la història de la humanitat i, alhora, un repte per a cada ésser humà, particularment a l'adolescència, quan l'individu experimenta la transició entre la infantesa i l'estat adult. En aquesta etapa els canvis pels quals passa el jove i la manera com els assimila modifiquen el context de les seves relacions amb els adults i, també, amb el grup de companys i amics. L'adolescent es veu impulsat a la recerca de la identitat adulta i necessita reflexionar sobre ell mateix, assimilar els canvis que experimenta i prendre posició davant els nous interessos i les noves relacions en què està immers.

L'inici de l'ESO coincideix amb la pubertat dels alumnes i agafa de ple el desenvolupament de l'adolescència. Per tant, en el context d'una educació integral, sembla oportú proporcionar als nois i noies d'aquesta etapa un espai de reflexió que els ajudi a plantejar qüestions sobre la seva identitat, els canvis corporals que experimenten, la repercussió d'aquests canvis sobre les seves relacions socials, les diferències individuals i, en general, les variacions emocionals i cognitives que experimenten. En aquesta línia, el crèdit denominat Coneix-te a tu mateix pretén ajudar els alumnes a reflexionar sobre ells mateixos, els seus orígens i els canvis que estan vivint; alhora que estimular-los a pensar en el futur d'acord amb els seus interessos, competències personals i entorn social.

L'objectiu principal d'aquest crèdit és que l'alumnat assoleixi un autoconcepte positiu que li permeti aconseguir el màxim d'autonomia en la seva vida personal i social. Els mitjans són habituar-lo a una introspecció ordenada i raonada, a la deliberació i presa racional de decisions, a l'intercanvi de punts de vista i opinions amb els altres, a l'adopció d'actituds crítiques, flexibles i dialogants. Tanmateix, l'esmentada introspecció ha d'anar més enllà de la interrogació sobre un mateix i obrir-se a qüestions més generals com l'amor, l'amistat, la justícia, la religió, la moralitat, etc. De fet és a l'adolescència quan l'individu pot plantejar i plantejar-se per primera vegada de manera més explícita la qüestió del sentit de la vida i de la mort.

Coneix-te a tu mateix, doncs, és un crèdit d'arrel psicològica orientat a la formació i maduració personal dels alumnes. En aquest sentit, caldrà un plantejament molt pràctic i vivencial que promogui l'abstracció necessària perquè els alumnes puguin integrar significativament el moment evolutiu que travessen i, alhora, vagin construint un pensament crític sobre tots els factors que intervenen en la transició cap a la vida adulta.

Objectius

L'alumne/a, en acabar el crèdit, ha de ser capaç de:

1. Formar-se una imatge ajustada d'ell mateix, de les pròpies característiques, possibilitats i limitacions.
2. Adonar-se de les condicions que cal tenir en compte en els processos de presa de decisions.

3. Expressar, argumentar i contrastar les pròpies opinions amb les dels altres, sobretot pel que fa referència als canvis, les noves preguntes i els interessos que apareixen durant l'adolescència.

4. Desenvolupar un nivell d'autoestima que permeti guiar, de manera autònoma i equilibrada, la pròpia activitat i possibiliti l'establiment de relacions interpersonals adultes.

5. Identificar les característiques generals (biològiques, psicològiques i socials) del procés de canvi durant la pubertat i que influeixen la construcció de la pròpia identitat.

6. Analitzar les característiques de l'entorn més proper, familiar i social, i la seva influència sobre el desenvolupament personal.

7. Conèixer diferents opcions de futur integrant els sabers adquirits.

8. Mostrar una actitud d'acceptació i respecte per un mateix i pels altres.

9. Adonar-se de la importància dels resultats i les conseqüències dels actes i les decisions personals.

10. Participar i relacionar-se amb els membres del grup adoptant actituds de flexibilitat i tolerància davant la diversitat.

Continguts

Procediments

1. Autoreflexió sobre la pròpia història, característiques, possibilitats i limitacions.
2. Elecció dels recursos més adients per obtenir informació en funció de l'objectiu plantejat.
3. Interpretació i anàlisi de la informació obtinguda sobre aspectes relacionats amb l'adolescència i la construcció de la pròpia identitat.
4. Expressió d'idees, il·lusions i sentiments en relació amb vivències personals i de grup.
5. Participació en debats sobre la temàtica del crèdit, argumentant les pròpies opinions.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. Identitat.
  - 1.1 Noció d'identitat.
  - 1.2 Identitat i alteritat. Diversitat. Idiosincràsia.
2. L'adolescència: procés de canvi.
  - 2.1 Canvis biològics.
    - 2.1.1 Anatomia i canvis corporals.
    - 2.2.2 Sexualitat. Mites i realitats. Conductes de risc i de prevenció.
  - 2.2 Canvis psicològics.
    - 2.2.1 Aspectes cognitius. Noves maneres de pensar. Noves inquietuds.
    - 2.2.2 Aspectes que intervenen en l'afectivitat. Emocions, motivacions i raons.
    - 2.2.3 Relació entre dimensions cognitives i afectives.
  - 2.3 Canvis socials.
    - 2.3.1 La família. Primers entorns socials. Dependència *versus* independència.
    - 2.3.2 El grup com a experiència fonamental d'aprenentatge. Lleis, normes i costums.
    - 2.3.3 La vida adulta.
      - 3.1 Edat laboral. Majoria d'edat. Vida activa.
      - 3.2 Autonomia personal i social.
      - 3.3 El coneixement constant d'un mateix a través del diàleg democràtic i autocrític.

Valors, normes i actituds

1. Autoestima individual i grupal.
2. Acceptació i valoració del propi cos.

3. Valoració positiva del diàleg, l'escolta activa i la negociació com a via de resolució de conflictes interpersonals.

4. Interès i actitud positiva per la comunicació i relació amb els altres.

5. Respects, flexibilitat i tolerància davant de la diversitat.

6. Constància, ordre i rigor en el treball

7. Actitud reflexiva i crítica en relació amb les pròpies opinions, les informacions i els missatges rebuts.

PENSAR AMB LòGICA

Millorar el pensament és un dels objectius principals en educació. Ara bé, millorar el pensament significa, en primer lloc, millorar el llenguatge i això implica la necessitat d'ensenyar a raonar. El raonament és l'aspecte del pensament que pot ser formulat discursivament, està subjecte a criteris d'avaluació —pot haver-hi raonaments vàlids i raonaments no vàlids— i pot ser ensenyat. Raonar implica, per exemple, fer inferències consistents, oferir raons convincents, detectar pressupòsits, establir classificacions i definicions, organitzar explicacions, descripcions i arguments coherents. En general implica una sensibilitat pels aspectes lògics del discurs.

S'aprèn a raonar durant el període inicial de l'adquisició del llenguatge, tot i no haver estat ensenyat explícitament a fer-ho. Aquesta capacitat pot ser reforçada a l'escola a través de processos d'aprenentatge que encoratgin els estudiants a fer millors inferències, a ordenar més acuradament el llenguatge, demanant-los raons i animant-los a avaluar els seus propis raonaments i els dels altres.

Els continguts del crèdit denominat Pensar amb lògica s'articulen al voltant del raonament, les seves modalitats i correcció, la pràctica d'habilitats lògiques i l'adopció d'actituds crítiques. La lògica, com a ciència formal, sistematitza i investiga els mètodes que es poden usar per distingir el raonament correcte i l'incorrecte; però també pot ser considerada com una art o com una habilitat amb múltiples aplicacions: avaluar evidències, construir arguments, analitzar i descompondre qüestions, detectar errors en un raonament, classificar idees, aclarir conceptes o fer definicions, entre d'altres. Treballant el que s'ha denominat lògica informal es desenvolupen i enforteixen aquestes habilitats que, al seu torn, són un exercici de pensament reflexiu i de comportament basat en raons.

En aquest crèdit, doncs, la lògica cal entendre-la en tres sentits:

- a) Com a lògica deductiva, que consisteix en les regles que determinen l'estructura dels raonaments vàlids.
- b) Però també, com a lògica de les bones raons, la qual cosa inclou la recerca i l'avaluació de les raons per allò que s'ha dit o fet.
- c) I, en un tercer sentit que lliga la lògica amb l'acció: aquí lògica significa actuar d'acord amb la raó i té relació amb les pautes d'un comportament raonable.

Les habilitats que es treballen al crèdit són instrumentals i, per tant, reverteixen directament en l'aprofitament d'altres matèries. La lògica formal que trobarem és fonamentalment una introducció a la lògica del sil·logisme, de les inferències immediates, i del raonament condicional. Pel que fa a la lògica informal, es fa una selecció dels sentits b) i c) en els quals hem en-

tès anteriorment la lògica. Hi ha diverses maneres d'aportar raons per donar suport a una conclusió; a vegades serà necessari un raonament deductiu, altres una prova empírica, altres un exemple, altres un raonament analògic. I és que hi ha diversos nivells de justificació que, tot i no estar sempre subjectes a la racionalitat deductiva, sí que estan sempre subjectes a algun tipus de racionalitat.

En tot moment el professorat del crèdit Pensar amb lògica ha de procurar crear condicions amb què els estudiants participin en una recerca de raons que sigui imparcial i objectiva, i amb què hi hagi respecte vers les persones que formen el grup. En particular, en els aspectes referits a la lògica deductiva formal, és important que els alumnes s'exercitin en la pràctica del raonament d'acord amb les lleis de la lògica formal, però utilitzant exemples i referents de la vida quotidiana al seu abast. S'hauria d'evitar l'estudi sistemàtic de la lògica formal d'una manera abstracta.

En l'aplicació del crèdit, cal tenir present que en tots els raonaments influeixen elements de tipus contextual i afectiu que condicionen el procés racional.

Objectius

L'alumne/a, en acabar el crèdit, ha de ser capaç de:

1. Copsar la importància del llenguatge a l'hora de comprendre el món.
2. Diferenciar diversos usos del llenguatge (argumentatiu, informatiu, explicatiu).
3. Seleccionar i classificar informació per avaluar-la.
4. Identificar evidències i treure'n conclusions.
5. Detectar l'ambigüitat i la vaguetat en el llenguatge.
6. Establir connexions i diferències entre conceptes.
7. Identificar arguments: distingir-hi premisses i conclusió.
8. Diferenciar entre raonaments deductius i raonaments no deductius.
9. Diferenciar arguments correctes i incorrectes, i corregir arguments no vàlids (fal·làcies).
10. Diferenciar entre les seves creences i allò que es lògicament possible.
11. Millorar la capacitat de fer judicis i arguments.
12. Construir inferències correctes.

Continguts

Procediments

1. Reconeixement de discursos informatius i argumentatius.
2. Formulació de raons com a suport d'opinions i d'accions.
3. Detecció d'inferències inductives i deductives.
4. Descoberta de les implicacions del que es diu, del que es llegeix i del que s'escolta.
5. Comparació dels trets comuns i de les diferències entre conceptes per tal d'aclearir-los.
6. Avaluació d'argumentacions, analitzant inferències vàlides i detectant errors lògics propis i dels altres.
7. Aplicació de recursos lògics i metodològics a l'obtenció i gestió d'informació, a la presa de decisions i a la resolució de problemes.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. Consideracions sobre el llenguatge.
  - 1.1 Relació pensament, llenguatge i món.
  - 1.2 Usos del llenguatge.
- 1.3 Reconeixement d'arguments: premisses i conclusions.
  2. Avaluació d'arguments.
    - 2.1 Definicions.
    - 2.2 Precisió, vaguetat i ambigüitat.
    - 2.3 Plausibilitat, rellevància i suficiència de les premisses.
    - 2.4 Veritat i validesa.
  3. Raonaments deductius
    - 3.1 Inferències immediates: conversió, oposició i contradicció entre proposicions.
    - 3.2 Sil·logisme categòric bàsic: 1r mode de la 1a figura. Diagrames d'inclusió.
    - 3.3 Raonament condicional: *modus ponens* i *modus tollens*.
    - 3.4 Fal·làcies.
  4. Raonaments no deductius.
    - 4.1. Raonaments inductius. Generalitzacions i estereotips.
    - 4.2. Raonaments analògics.
    - 4.3. Criteris, raons i justificacions
    - 4.4. Racionalitat i raonabilitat.

Valors, normes i actituds

1. Disposició a reflexionar sobre el llenguatge i el pensament. Actitud favorable a pensar sobre el pensar.
2. Valoració positiva del fet de pensar amb ordre i d'aconseguir una expressió intel·ligible i acurada.
3. Reconeixement de la necessitat de donar raons com a fonament del que es diu i del que es fa i com a recurs que afavoreix l'autoreflexió.
4. Valoració positiva de les habilitats que permeten avaluar discursos informatius i argumentatius.
5. Disposició a pensar i actuar per un mateix.
6. Adopció d'un pensament flexible i crític.
7. Respecte per les opinions dels altres.

ÈTICA DEL TREBALL

Entre les intencions del nou sistema educatiu destaca la d'incorporar coneixements que, tot i no pertànyer a la tradició acadèmica, són considerats socialment valuosos per la formació de l'alumnat. El crèdit denominat Ètica del treball respondria a aquesta finalitat, si tenim en compte que, per a la immensa majoria de ciutadans, el treball s'ha convertit en un objectiu prioritari. Més enllà del seu caràcter productivista —que permet crear béns aplicant sabers i tècniques—, el treball ofereix un conjunt de situacions i de relacions interpersonals, regides per normes, pautes de conducta i valors, que contribueixen a configurar la dimensió social i moral de les persones.

Des d'aquest punt de vista, és important apropar l'alumne als aspectes morals i legals del treball i de la propietat, fer-lo reflexionar sobre les relacions laborals i el compromís de treballadors i empresaris, ajudar-lo a prendre una posició argumentada davant els conflictes inherents a totes les activitats productives. Aquest crèdit parteix del supòsit que la reflexió crítica i l'anàlisi ètica del món del treball ajudarà l'alumnat a adquirir una visió més ajustada de la realitat, al temps que més reflexiva sobre ell mateix, els seus interessos i possibilitats, i col·laborarà amb la tasca d'orientació laboral, sobre tot per als alum-

nes que es troben més a prop de l'acabament de l'ensenyament obligatori.

Els continguts del crèdit Ètica del treball s'articulen al voltant de les nocions de propietat, legalitat, treball, dret laboral, contracte i dignitat del treball en relació amb el món laboral (fonament i sentit del treball, peculiaritats i exigències pròpies, naturalesa contractual i condicions de legitimitat del contracte de treball, entre d'altres); l'anàlisi de les modalitats i condicions de treball, així com dels valors que guien el dret, les relacions laborals i les actituds individuals i col·lectives dels treballadors; i, finalment, l'adopció d'actituds reflexives i crítiques a aquest respecte. L'alumne s'ha d'adonar que no hi ha uns valors específics o exclusius del món laboral, però que aquest àmbit tampoc no es caracteritza per l'absència de valors. En aquesta línia, és necessari confrontar l'especificitat moral del terreny laboral amb el conjunt de comportaments, idees, principis i actituds, que la tradició cultural ha seleccionat com a excel·lents o preferibles, mitjançant l'anàlisi i la discussió racional, i així potenciar el desenvolupament del criteri moral de l'alumne.

Des del punt de vista metodològic cal adoptar una orientació dialògica, constructivista i democràtica, que possibiliti a l'alumne incorporar coneixements d'altres disciplines, així com de la seva experiència. També cal intentar desenvolupar les capacitats cognitives i morals de l'alumne mitjançant l'ús de diferents tipus d'activitats intel·lectuals. Finalment, s'ha de tendir a educar la seva consciència moral, contribuint a la formació de ciutadans capaços d'analitzar situacions laborals conflictives, establir criteris, elaborar judicis de valor, prendre decisions i actuar amb rectitud i coherència.

Objectius

L'alumne/a, en acabar el crèdit, ha de ser capaç de:

1. Caracteritzar els conceptes de propietat, legalitat, treball, empresa, contracte, dret laboral, valor i ètica professional.
2. Reconeixer la doble dimensió del treball, com a realitat que afavoreix l'autonomia i la individualitat, i com a forma de socialització que permet sentir-se formant part d'una col·lectivitat i solidari amb ella.
3. Identificar alguns valors morals a l'àmbit laboral (convivència, solidaritat, amicitat, responsabilitat, justícia social, col·laboració mútua), i alguns contravalors (instrumentalització, competitivitat cega, diner fàcil, èxit sense escrúpols, interès particular) i reflexionar-hi.
4. Comprendre i distingir les condicions legítimes (jurídiques i morals) que donen suport a les diferents modalitats de propietat, empresa i contracte laboral.
5. Reconeixer que el contracte laboral és fruit d'interessos entre les parts i que això exigeix responsabilitat en el compliment de les condicions acceptades de manera lliure i responsable.
6. Practicar de manera correcta els principis o les pautes que afavoreixen la recerca i tractament de la informació, seleccionant el material pertinent, analitzant-lo de manera acurada i facilitant-la als altres de manera entenedora.
7. Mostrar consistència i autonomia en la construcció de judicis de valor al voltant de situacions i comportaments de l'àmbit laboral.

8. Evidenciar que el món del treball es regeix per criteris d'eficàcia i que aquesta s'ha d'aconseguir amb comportaments i pautes de conducta morals.

9. Identificar, analitzar i valorar èticament conflictes propis del món del treball (acomiadament improcedent, atur juvenil i d'altres).

10. Contrastar situacions i condicions laborals de diferents moments històrics amb una actitud crítica.

Continguts

Procediments

1. Caracterització de conceptes i idees relacionades amb el tema del treball i dels valors morals en aquest àmbit.

2. Identificació de valors i contravalors presents a les relacions laborals.

3. Anàlisi i descripció de fets o situacions que portin la vulneració de compromisos contractuals i que atemptin contra drets consensuats.

4. Participació en debats sobre drets i obligacions relacionats amb la propietat, el treball i els contractes laborals.

5. Resolució de dilemes morals i de conflictes laborals, justificant les diferents actituds ètiques que es poden adoptar en funció de la situació i els interessos.

6. Utilització i anàlisi de materials informatius sobre el món del treball procedents de diverses fonts (textuals, videogràfiques, testimonials, experiencials i altres).

7. Realització d'activitats, preferentment en equip, que abordin aspectes diversos del món del treball, seguint pautes metodològiques establertes.

8. Presentació i difusió de diferents tipus d'informació: conclusions de treballs de recerca, documents diversos, pensaments i iniciatives particulars i altres.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. Els valors del treball.

1.1 L'ésser humà com a *homo faber*.

1.2 Dignitat del treball. El treball com a font de valors.

1.3 Món laboral i conflictes morals. L'atur.

1.4 L'ètica professional.

2. L'empresa.

2.1 Capitalisme i economia de mercat. Societat de consum i economia productiva.

2.2 Petita i mitjana empresa. Gran empresa i companyies multinacionals. Organització i finalitat.

2.3 Benefici i inversió. Producció i recerca.

2.4 Conseqüències de l'activitat productiva: per al medi ambient; per a la vida econòmica, cultural, social i política de la col·lectivitat. (Examen de casos).

3. Propietat i legitimitat moral.

3.1 Concepte de propietat.

3.2 Formes de propietat.

3.3 Propietat i legalitat.

3.4 Propietat i moralitat.

4. Sentit contractual del treball.

4.1 Concepte de contracte.

4.2 Les organitzacions empresarials i sindicals.

4.3 Treball i drets laborals.

4.4 El contracte laboral: objectiu i aspectes constitutius. Condicions morals del contracte.

Valors, normes i actituds

1. Constatació de la naturalesa ètica del món del treball.

2. Valoració crítica del caràcter canviant de les condicions laborals i de les idees que defensen l'absència de moralitat en les relacions laborals.

3. Defensa de la consideració ètica del treballador, més enllà d'una caracterització instrumental i mecànica de la seva persona i activitat.

4. Valoració del treball com una activitat que permet satisfer les necessitats elementals de l'existència i desenvolupar el caràcter social i moral de la persona.

5. Acceptació de la naturalesa dialèctica i conflictiva de les relacions humanes així com del compromís de superar els desacords mitjançant el reconeixement de la humanitat de l'altre i la comunicació racional.

6. Respecte pels compromisos i les normes democràticament establerts i justificació amb arguments de l'eventual necessitat de canviar-los.

7. Actitud participativa, solidària i respectuosa en la realització de tasques i presa de decisions.

8. Rebuig de comportaments i formulacions que mostrin prejudicis en virtut del gènere o la procedència de les persones a les quals s'adrecen.

VALORS I PARTICIPACIÓ SOCIAL

La participació social s'entén com una tasca voluntària de les persones que dediquen una part del seu temps lliure a realitzar una acció al servei dels altres o de la comunitat en general, sense esperar res a canvi. La tasca del voluntariat es porta a terme en institucions, associacions i/o organitzacions sense ànim de lucre, o bé de manera individual. El seu compromís es pot adreçar a intervenir en terrenys molt diversos, com la pobresa i la marginació, les minories ètniques, les persones amb conflictes, els moviments veïnals, associatius i de sensibilització ciutadana, l'atenció a la gent gran, a disminuïts, a la infància, a dones maltractades, i altres. Actualment, hi ha nombroses propostes i entitats de voluntariat arreu de Catalunya en què col·laboren persones que volen viure la solidaritat des de l'acció.

El tema del voluntariat es relaciona directament amb els continguts actitudinals promoguts per totes les àrees a l'ESO però, especialment, per la filosofia i l'ètica: sentit de la justícia, capacitat per conviure en la diversitat, desenvolupament de la sensibilitat i l'empatia personal i social, compromís actiu individual i col·lectiu, i cooperació en diferents nivells associatius i de participació ciutadana. Igualment, té relació amb alguns eixos transversals, com són l'educació per la solidaritat i el desenvolupament. En aquesta línia, el crèdit denominat Valors i participació social pretén ser una eina informativa i d'introducció dels alumnes en el món del voluntariat i, alhora, un recurs específic per a l'educació en valors.

Aquest crèdit es proposa formar els alumnes en valors i actituds solidàries, que són, en definitiva, els que inspiren les tasques de voluntariat. L'alumnat de l'ESO hauria d'adquirir consciència dels conflictes socials que l'envolten i de com es pot col·laborar a solucionar-los amb propostes concretes i accions de participació social, sovint ideades i impulsades pels

joves mateixos. D'altra banda, aquest crèdit pretén donar a conèixer el treball dels voluntaris i les voluntàries, els àmbits en què es realitza i les entitats més properes on l'alumnat podrà col·laborar en les condicions que la llei estableix. Amb aquest crèdit, doncs, els alumnes i les alumnes han de fer seus els valors de la responsabilitat, solidaritat i convivència amb les altres persones i adquirir la predisposició a participar en tasques d'equip, particularment amb les associacions de voluntariat que poden existir a la seva localitat.

Valors i participació social ha de tenir una orientació pràctica, capaç de dinamitzar accions solidàries entre l'alumnat i d'afavorir l'adquisició de responsabilitats i compromisos socials.

Objectius

L'alumne/a, en acabar el crèdit, ha de ser capaç de:

1. Definir, d'una banda, els conceptes de voluntariat, voluntari i acció de voluntariat i, de l'altra, els conceptes de solidaritat, solidaritat pràctica i solidaritat per a la justícia.

2. Analitzar les característiques, motivacions i els valors de la persona voluntària i que donen raó de les accions de voluntariat.

3. Conèixer les condicions necessàries per ser voluntari, les implicacions de ser-ho i els drets i deures que regulen aquests tipus de activitats.

4. Identificar els grans àmbits d'actuació del voluntariat.

5. Conèixer les característiques i les funcions d'algunes entitats i organitzacions de voluntariat.

6. Analitzar alguns problemes socials de l'entorn i proposar iniciatives per solucionar-los.

7. Reconèixer els valors que fan possible les accions de voluntariat.

8. Practicar el diàleg i el respecte com actituds indispensables del treball en grup i de la participació en tasques col·lectives.

9. Adoptar actituds de solidaritat, tolerància i imparcialitat per superar tot tipus de discriminació i prejudicis.

10. Valorar de manera positiva el compromís individual i col·lectiu a favor de persones i grups marginats dins la societat del benestar.

Continguts

Procediments

1. Caracterització dels conceptes relacionats amb el tema del voluntariat i els seus àmbits d'actuació.

2. Reconeixement i explicació de les característiques, motivacions i valors de la persona voluntària, així com dels seus drets i deures.

3. Observació directa i anàlisi del funcionament d'alguna entitat de voluntariat.

4. Preparació, realització i participació en exposicions orals i debats sobre el tema del voluntariat.

5. Realització de treballs d'expressió escrita, individuals i en grup, segons criteris, suggeriments i orientacions prèviament donades.

6. Elaboració d'estratègies per a la creació, difusió i realització d'una acció de voluntariat.

7. Revisió crítica i continuada del procés de participació en una acció de voluntariat.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. El voluntariat, funció i objectius.

1.1 Nocions de voluntariat, voluntari i acció de voluntariat.

DEPARTAMENT DE CULTURA

1.2 El voluntariat a Catalunya. Entitats i associacions. Les ONG nacionals i internacionals. Drets i deures del voluntari.

1.3 Àmbits d'actuació del voluntariat. La societat global.

2. Els valors del voluntariat.

2.1 Característiques de la persona voluntària.

2.2 Motivacions i valors del voluntariat.

2.3 Solidaritat, gratuïtat i responsabilitat pràctica. Solidaritat i justícia.

3. L'activitat del voluntariat.

3.1 Acció i compromís. Acció cooperativa.

3.2 Objectius, planificació, execució i avaluació d'accions de voluntariat.

Valors, normes i actituds

1. Valoració del treball de voluntariat com a mitjà de realització personal i de cooperació amb els altres, tenint com a objectiu el bé comú.

2. Valoració positiva d'una concepció solidària del món, la justícia, la pau i la llibertat en la vida quotidiana i en els esdeveniments internacionals.

3. Disposició a participar i organitzar activitats en grup.

4. Adquisició de compromisos personals i socials de caire solidari.

5. Constatació de la importància dels valors de la solidaritat, la responsabilitat i la gratuïtat.

6. Tolerància i respecte davant d'altres formes de pensament i comportament.

7. Rebuig davant la indiferència, la intolerància i qualsevol altre tipus de discriminació.

(99.154.096)

RESOLUCIÓ

de 28 de juny de 1999, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Govern de 18 de maig de 1999, de declaració de festa tradicional d'interès nacional del Ball del Sant Crist, de Salomó.

Atès que en data 18 de maig de 1999 el Govern de la Generalitat de Catalunya va declarar festa tradicional d'interès nacional el Ball del Sant Crist, de Salomó (Tarragonès);

D'acord amb el que estableix l'article 4.2 del Decret 319/1994, de 16 de novembre, pel qual es regula la declaració de celebracions de la cultura tradicional catalana com a festes tradicionals d'interès nacional,

RESOLC:

Que es publiqui íntegrament al DOGC l'Acord del Govern de la Generalitat de 18 de maig de 1999, pel qual es declara festa tradicional d'interès nacional el Ball del Sant Crist, de Salomó (Tarragonès), Acord que figura annex a aquesta Resolució.

Barcelona, 28 de juny de 1999

JOAN M. PUJALS I VALLVÈ
Conseller de Cultura

ACORD

de 18 de maig de 1999, del Govern de a Generalitat, de declaració de festa tradicional d'interès nacional del Ball del Sant Crist, de Salomó (Tarragonès).

El Ball del Sant Crist de Salomó és un ball parlat hagiogràfic, ja que s'hi escenifica un fet històric-legendari local que es representa ininterrompudament del segle XIX ençà i que, malgrat les evolucions que ha experimentat al llarg dels anys, continua essent una mostra viva de teatre popular, fet per la gent del poble. Es tracta d'una manifestació que reuneix els requisits previstos a l'article 1 del Decret 319/1994, de 16 de novembre, pel qual es regula la declaració de celebracions de cultura tradicional catalana com a festes tradicionals d'interès nacional.

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional va emetre informe favorable sobre l'expedient de declaració en data 4 de maig de 1999;

D'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural, i amb l'article 4 del Decret 319/1994, de 16 de novembre, a proposta del conseller de Cultura, el Govern acorda:

Declarar festa tradicional d'interès nacional el Ball del Sant Crist, de Salomó (Tarragonès), i definir les característiques que componen la festa i els elements que li són propis, que consten a l'annex d'aquest Acord.

ANNEX

El Ball del Sant Crist de Salomó és un ball parlat hagiogràfic que s'ha consolidat al llarg del temps gràcies a l'extraordinària devoció que

suscita la figura del Sant Crist en aquesta vila del Baix Gaià i molt més enllà dels límits de la comarca del Tarragonès. El Ball del Sant Crist narra la història d'un mercader salomonenc, de nom Josep Nin, que viatja cap a l'Àlger, amb una nau, a la recerca de blat per tal d'apaivagar la fam que pateix la comarca i que retorna a Salomó amb un crucifix que serà considerat miraculós. Aquesta combinació d'elements històrics i legendaris s'amalgamen en la representació del ball parlat com un conjunt indestriable.

La història de la vila de Salomó es vertebrava, en bona part, a l'entorn de la imatge del Sant Crist i, històricament, s'hi constaten pelegrinatges massius des d'abans de 1700 i s'hi creen institucions de caire religiós, com la Confraria del Sant Crist, fundada l'any 1691. Els Crist ha estat també l'incentiu d'una obra artística de relleu: la capella, tant en la part arquitectònica com en la seva decoració. D'altra banda, la veneració de la imatge del Crist de Salomó ha motivat també una intensa activitat literària, plasmada en els goigs, que més endavant ha donat lloc a la composició del text dramàtic del Ball del Sant Crist, escrit pel valenc Marc Fuster cap a mitjan segle XIX.

Des d'aleshores, la representació ininterrompuda del Ball del Sant Crist ha propiciat l'aparició de noves versions del text dramàtic i la publicació d'estudis monogràfics a l'entorn del Sant Crist i del Ball. Actualment el Patronat del Ball del Sant Crist i l'Ajuntament de Salomó organitzen les representacions d'aquest ball parlat, que es produeixen habitualment cada any en el nombre de quatre cada diumenge, a comptar de començament del mes de maig, a l'interior del temple parroquial.

(99.145.111)

